

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Driebergen; Ds. G. Blom, Meerkkerk;
Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R.
Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D.
Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum;
J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-73814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

Een vreemdeling op de aarde

„Ik ben een vreemdeling op de aarde,
verberg Uw geboden voor mij niet”.

Psalm 119 : 19.

De dichter van deze psalm is wel in de wereld, maar niet van de wereld. Daarom voelt hij zich op deze wereld niet thuis. Hij gevoelt zich als een vreemdeling. En dat is wederzijds, want de inwoners van deze wereld weten met hem ook geen raad. Ze kunnen met hem niet overweg. Ze komen dan ook herhaaldelijk met elkaar in botsing.

„Ik ben een vreemdeling op de aarde”. Moeten we dit verstaan als een klacht? Of als een verzuchting? Neen. Dit is geen klacht, maar een belijdenis. En hij staat daarin niet alleen. Want er zijn nog meer mensen, die zich vreemdeling gevoelen op deze wereld.

En daar voelt hij zich bij thuis. Zij begrijpen elkaar en zoeken elkaar graag op. Hij voelt zich thuis bij de geloofshelden, genoemd in Hebr. 11. Van hen wordt gezegd, dat zij: „beleden hebben, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren”. En vervolgens staat er: „want die zulke dingen zeggen, betonen klaarljk, dat zij een vaderland zoeken”. Het zijn pelgrims, die op reis zijn naar een beter vaderland. De wereld zegt: wat hebben zulke mensen nu aan hun leven. Ze mogen dit niet en daar mogen ze niet heen. Wat een saai leven. In zo'n sfeer kan ik me onmogelijk thuisvoelen.

David, de dichter van deze psalm, voelt zich helemaal niet ongelukkig. Hij heeft maar één begeerte. En dat is een kostelijke begeerte. En dat is tevens het geheim van zijn leven. Hij vraagt aan de Heere: „verberg Uw geboden voor mij niet”. Met „Uw geboden” bedoelt de dichter: het Woord Gods. In heel de 119e psalm wordt de voortreffelijkheid van Gods Woord bezongen en dat Woord van God wordt met verschillende benamingen aangeduid. Zo heeft David het over Gods wet, inzettingen, bevelen, getuigenissen, wegen, enz.

Het Woord van God nu acht David de grootste schat. Elders zegt hij: „Uwe inzettingen zijn mijn vermaak de ganse dag”. „Uit al de schat van 't grote wereldrond, is nooit de vreugd in mijn gemoed gerezen, die ik steeds in Uw getuigenissen vond, door mij betracht en and'ren aangeprezen”.

Op iedere bladzijde van Gods Woord kunnen we de Heere Jezus zien. Hem had David nodig gekregen. Als Borg voor zijn ziel. Als een arme en verlorene in zichzelf mocht hij het leven vinden in Hem, Die gezegd heeft: „Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven”. Nu is hij arm en toch rijk, bedroefd en nochtans blijde.

David heeft dat nieuwe leven niet te danken aan zichzelf, maar aan Christus, Die de dood daarvoor in moest gaan. Hij moest het zeggen: „De vossen hebben hollen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des Mensen heeft niet, waarop Hij het Hoofd neerlegge”. Als een vreemdeling is Hij gehaat met een

volkomen haat en tenslotte aan het kruishout genageld.

Voor Christus was op aarde geen plaats. Evenmin voor de Zijnen. „Ze hebben mij gehaat, ze zullen ook u haten”.

„Ik ben een vreemdeling op de aarde”. Nee, dat wil niet zeggen, dat we „vreemd” gaan doen. Dat houdt niet in, dat we ons uit de wereld moeten terugtrekken. De beste christen is ook de beste staatsburger. Het dagelijkse werk is geen drukkende last, maar goddelijke roeping. De wereld gebruikende, als niet misbruikende. Voor alle aardse zegeningen mogen en moeten we de Heere erkennen. De vreemdelingen op aarde gevoelen zo het gemis aan heiligheid. Zij betrachten hierin ook hun vreemdelingschap, dat ze de wereld gaan verzaken. In zichzelf zien ze niet, dat ze daarin vorderingen maken. Hoe meer ze zich vreemdeling gevoelen, des te verder leven ze bij de wereld vandaan. Des te meer wordt hun hart heengetrokken naar het vaderland hierboven. De Heere leidt hen wel eens op de top van de berg Nebo en laat hen een blik slaan over de doodsijdaan naar het Kanaän der rust.

De klacht vandaag is, dat de levende kerk zo weinig dat vreemdelingschap beoefent. Ze past zich zo aan aan de wereld. Ze gaat zo op in de maalstroom van de tijdgeest. Toen David deze belijdenis uitsprak had hij leven aan zijn ziel. Hij heeft ook andere tijden gekend. Tijden van dorheid en dodigheid. Wat leven Gods kinderen door eigen schuld vaak beneden hun stand.

Maar de Heere blijft Dezelfde. Het vreemdelingschap wordt bij vernieuwing beoefend. Er komt weer een zoeken van de dingen die boven zijn. Het hart gaat weer naar de Heere uit. De woorden zijn weer met zout besprengd. „Zo zal de heerlijkheid der vromen op 't luisterrijkst te voorschijn komen”. Niets te hebben en nochtans alles te bezitten.

Wij vragen U: bent u een vreemdeling op de aarde? Niet? Dan bent u nog in uw natuurstaat. En de natuur van de mens voelt zich hier op aarde thuis. Dan zult u straks ook met de wereld veroordeeld worden. Maar u bent er nog. Vraag de Heere of u mag sterfen aan de wereld. Of u uw leven mag verliezen. Dat zou enkel winst betekenen. De Heere make ons allen vreemdelingen. De pelgrimsreis is vaak moeilijk, maar de uitkomst is zeker.

En alle pelgrims zouden wij willen groeten met: vaart wel en tot ziens in Jeruzalem!
Noordeloos. P. Beekhuis

Besprekingen van de Heilige Oorlog

34

Mensziel dacht: zo Immanuël ons liefhad zou Hij zeker vriendelijk tot ons spreken. En zo Hij ons haat, dan zal de stad verdelgd en tot

VAN DE ADMINISTRATIE

Wie kan mij helpen aan de juiste adressen van A. Ritmeester, v. Ewijkweg 47, Oosterbeek en van Mw. Wed. J. v. Gelder, Zevenbergsedijk 6, Rotterdam? Van beide adressen ontving ik ons blad retour, met de mededeling van de P.T.T. vertrokken naar onbekend adres. Voor medewerking bij voorbaat dank. Nogmaals willen wij bij deze vriendelijk verzoeken, om bij adreswijziging vroegtijdig bericht te zenden. Vele adreswijzigingen worden ontvangen, als de verhuizing al heeft plaats gehad, vandaar dat er verschillende bladen zijn die retour komen, wat extra werk en hoge portokosten medebrengt. Voorts mogen wij er melding van maken, dat wij weer 6 nieuwe abonnees konden noteren. Hartelijk dank aan hen, door wier bemiddeling dit mogelijk was. Een drietal giften mochten wij ontvangen: 1 van f 7,50, 1 x f 25,- en nog een nagift van f 10,- van de Ontmoetingsdag gehouden te Urk j.l. 26 augustus. Voor alles zijn wij dankbaar. Wie verrast ons een volgende maal? Gironummer 704350 t.n.v. Administratie „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan de Rijn. v. d. L.

een puinhoop gesteld worden. Zij wisten ook dat Prins Immanuël dit alles wist, want zij waren overtuigd dat Hij was een Engel Gods om te weten alles wat op aarde gedaan werd. En dat deed hen denken, dat hun staat zeer ellendig was en de goede Vorst hen allen verwoesten zou. Welke tijd is daartoe meer geschikt, dachten zij, dan deze, want nu heeft Hij de breidel van Mensziel als in Zijn hand. Maar dit heb ik in 't bijzonder opgemerkt, dat de inwoners niettegenstaande dat alles, niets deden (o neen, zij konden ook niet anders) wanneer Hij door de stad ging, dan buigen en zich krommen. Ja zij waren bereid om als stof voor Zijn voeten neder te liggen. Duizend maal wensten zij wel dat Hij hun Vorst en Overste wilde worden en dat zij onder Zijn bescherming mochten leven. Spraken ook tot elkander van Zijn schoonheid die als voor de beminlijke Vorst in heerlijkheid en voortreffelijkheid de groten van deze wereld ver te boven ging.

Tot de poorten van het kasteel genaderd, gebod Hij dat Diabolus voor de dag zou komen en zich in Zijn hand stellen. Maar hoe onwillig was dat beest om tevoorschijn te komen! Hoe vast hij zich echter ook hield en hoe hij zich ook wrong en boog, toch moest hij tot voor de Vorst naderen. Toen beval Immanuël dat men Diabolus in ketenen zou binden, wat men ook deed om hem des te beter te bewaren voor het oordeel, dat voor hem bereid was. Doch hij stond op om Immanuël te verzoeken hem toch niet naar de afgrond te zenden.

Toen Immanuël hem nu gegrepen en met ketenen gebonden had, leidde Hij hem af naar de markt en daar nam Hij hem ten aanzien van geheel Mensziel zijn wapens af waarop hij zo geroemd had. Het was één van de triomfen die Immanuël over Zijn vijanden behaalde. Zolang het uitstropen van de reus duurde, bliezen de gouden trompetten van de Prins een accord, de kapiteins juichten en de soldaten zongen van vreugde. En dat gaf Mensziel heel wat te denken.

De inwoners van Mensziel worden nu geroepen het begin te zien van Immanuëls triomf over Zijn vijand, in wien zij zoveel

vertrouwen stelden en die zij zo zeer roemden ten dage toen hij hen vleide.

Diabolus dus naakt uitgeschud hebbende voor de ogen van de burgers van Mensziel en voor die van Zijn bevelhebbers, beval Hij in de eerste plaats dat men hem met ketenen binden zou aan de raderen van Zijn wagen. Enigen van Zijn heir als kapitein Boanerges, kapitein Overtuiging liet Hij als een garde voor de poorten van het kasteel, opdat men tegenstand zou kunnen bieden, zo enigen dergenen die Diabolus volgden, het wilden ondernemen de stad te bezetten terwijl Hij in triumpf recht door de stad reed en uit en voor de Oogpoort tot het plein, waar Zijn leger gekampeerd lag.

Maar ge kunt u de vreugde niet verbeelden (ten ware gij die mede gezien had) en het gejuich dat in Immanuëls leger opging toen de tiran, door de hand van hun edele Vorst aan de raderen van Zijn koets gebonden, in de legerplaats aankwam. Luid zongen de krijgers: „Hij heeft de gevangenis gevangen genomen en de overheden en de machten heeft Hij uitgetogen. Diabolus is aan de kracht van Zijn zwaard onderworpen en gemaakt tot een voorwerp van aller verachting.”

De vrijwilligers en degenen die gekomen waren van verre om de strijd te zien, juichten ook allen met een grote stem en zongen op zulk een muzikale en aangename wijs, dat zij, die in de hoogste plaats wonen, hun vensters openden en hun hoofden uitstaken om nederwaarts te zien, wat toch wel de oorzaak van deze heerlijkheid was. „Daar is blijdschap voor de engelen Gods over één zondaar die zich bekeert.”

De edele Vorst, dit deel van Zijn triomf over Zijn vijand Diabolus voltrokken hebbende, stelde hem in deze smaadheid en verachting openbaar ten toon en gaf hem bevel Mensziel te verlaten. Hij ging hierop van Immanuël weg en uit het midden van Zijn leger om de woeste en onbewoonde plaatsen in te nemen, zoekende rust, doch hij vond die niet.

De Vorst trok Zich terug in Zijn koninklijke tent bij het leger en in het midden van Zijns Vaders macht. Op zeker gelegen tijd zond Hij vandaar een bijzondere last aan kapitein Boanerges, om al de inwoners van Mensziel te bevelen dat zij in het voorhof van het kasteel zouden verschijnen.

Om alsdan voor aller oog de heer Verstand, de heer Consciëntie en de voorname heer Wil gevangen te nemen. En ze alle drie in bewaring te zetten met een sterke wacht er bij, totdat Hij hen zijn welgevallen verder bekend zou maken. Deze last aan de kapiteins, die vertrouwelijk uitgevoerd werd, vermeerderde de vrees in de stad Mensziel niet weinig, want nu zou de vrees met betrekking tot het verderf van de stad Mensziel hun zeker overkomen.

’t Geen nu hun hoofd en hart het meest ontstelde en beroerde, was de vraag, welke dood zij zouden moeten sterven. Ja, zij waren bekommerd dat Immanuël hun zou gelasten naar de afgrond te varen, want zij wisten dat zij het verdiend hadden. De burgers waren ook zeer ontroerd om degenen, die volgens het bevel bewaard werden want die waren hun leidslieden. En zij geloofden, zo deze werden afgesneden, hun terechthouding maar ’t begin van de ondergang van Mensziel wezen zou. Dus konden zij niet anders dan met de lieden die in de gevangenis waren een request aan Immanuël zenden. Het verzoekschrift luidde als volgt:

Grote en wonderbare Koning, Overwinnaar van Diabolus en van de stad Mensziel, Wij, de ellendigste inwoners van de allerbeklaaglijkste plaats, smeken en bedelen ootmoedig, dat wij genade mogen vinden in Uw ogen. Gedenk toch onze vorige overtredingen niet, noch de zonde van de groten onzer stad, maar spaar ons naar de grootheid Uwer goedertierenheid en laat ons niet sterven, maar voor Uw aangezicht leven, zo zullen wij gewillig wezen om Uw knechten te zijn en om, zo ’t U gevallen zal, de kruimkens onder Uw tafel op te lezen. Amen.

Wel werd het request door Immanuël in ontvangst genomen, maar daar volgde geen antwoord, geen verhoor op. En dat kwelde de stad Mensziel zeer. Zo beraadslaagden de stedelingen bij vernieuwing met een request tot de Koning te gaan.

Om niet weer teleurgesteld te worden, terwijl de nood zo groot was, werd het kapitein Overtuiging als gunsteling van de Koning gevraagd het request aan de Prins te overhandigen. Maar hij durfde noch wilde aan Immanuël een request te overhandigen voor verraders; of bij de Vorst zich als de advocaat stellen voor rebellen. Niettemin, zo zeide hij, is onze Prins goedertieren, gij kunt het licht wagen, het door de hand van iemand uit uw stad af te zenden. Mits hij tot Hem heenga met een koord om de hals en op niets pleit dan op genade.

Ja, het komen tot Koning El-Schaddai met de bekentenis straf en doemwaardig te zijn en dat door de genade van Zijn Zoon Prins Immanuël is van grote betekenis. Want bij Hem is verzoening door voldoening.

Hiertoe heeft men de eenvoudige man Ontwaakte-Begeerte bereid gevonden. Het is een man met een nederige gestalte. Deze bede: „Heere, voor U is al mijn begeerte, en mijn zuchten is voor U niet verborgen,” is hem bijzonder dierbaar. Voorts is het een man wiens klachten en kwalen hem tot bemoediging vertolkt worden door de dichter van psalm 38. Vanwege de innige drang van zijn hart met een smeekbede te gaan tot de Prins om ontferming, was hij bereid bevonden dat te doen.

Nijkerk.

R. Kok.

Naar de katechisatie

125

DE HEILIGMAKING. (1)

Op de weldaad van de „rechtvaardigmaking” des zondaars voor God volgt de heiligmaking. Let wel: niet omgekeerd. Nooit kan de heiligmaking enige invloed uitoefenen op de rechtvaardigmaking. Want de heiligmaking, zoals die in de wandel van Gods kinderen openbaar wordt, heeft geen verdienstelijkheid, gelijk ook niet het „geloof”. Gods volk wordt immers niet gerechtvaardigd om het geloof, maar door het geloof. Het geloof is „middel”, „instrument”, zoals we besproken hebben.

Wat verstaat u onder de weldaad van de „heiligmaking”? De vernieuwing van de gehele mens, innerlijk en uiterlijk. Rom. 12 : 2: „En wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven welke de goede en welbehaglijke en volmaakte wille Gods zij.” I Petr. 1 : 15 en 16: „Maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gijzelf heilig in al uwe wandel, daarom dat er geschreven is: zijt heilig, want Ik ben heilig.”

Deze vernieuwing van de gehele mens heeft dus plaats direct na de rechtvaardigmaking, want die wordt immers gekend door het GELOOF.

Zij is onderscheiden van de rechtvaardigmaking. De rechtvaardigmaking geschiedt éénmaal, als een rechterlijk vonnis van vrijpraak over de zondaar. Zij is ook volkomen, want de gerechtigheid van Christus, die wordt toegerekend, is volkomen. De heiligmaking is een voortgaand werk van de Heilige Geest. Zij is ook wat de beoefening betreft hier ten dele. I Kor. 13 : 9 en 10: „Want wij kennen ten dele en wij profeteren ten dele. Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, teniet gedaan worden.” Er is ook een toenemen in heiligmaking en een verachtering van dezelve. We hopen hierop nader terug te komen.

We kunnen de heiligmaking onderscheiden in tweeërlei zin, namelijk in actieve zin en in passieve zin.

Onder „in passieve zin” moeten we dan verstaan de daad Gods, waarbij de heiligheid

van Christus aan al de uitverkorenen wordt toegerekend als weldaad door Christus verworven en geschonken in de wedergeboorte.

Onder de heiligmaking in „actieve” zin verstaan we de beoefening van heiligmaking in de wandel van Gods kinderen.

We willen dit nader verduidelijken.

De heiligmaking in „passieve” zin.

Zij is dus een weldaad door Christus verworven. Zij wordt bij de wedergeboorte de zondaar toegerekend en wel bij schenking en deelachtigmaking. Zie I Kor. 1 : 30: „Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing.” Gods kinderen leren Christus kennen als hun rechtvaardigheid voor God, maar ook als hun heiligmaking.

We moeten hier vooral letten op het woord: TOEGEREKEND. Rome leert, dat de rechtvaardigmaking is een instorting van gerechtigheid en heiligheid. Niet maar alleen door enkel genade, maar door HELPENDE genade is de gelovige in staat goede werken te doen. Want Rome leert ook, dat de mens door de zondeval een VERZWAKTE wil en natuur heeft. Rome is daarom half-pelagiaans. De bekende Dr. Kohlbrugge schrijft in zijn „Enige vragen en antwoorden tot onderzoek en oefening van zichzelf of bij het doen van belijdenis des geloofs” het volgende: „God rechtvaardigt als Rechter de goddeloze, op grond van Christus’ genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid, alléén uit het geloof, zonder werken der wet.”

Wat nu is de heiligmaking in „actieve” zin?

Het is BEOEFENING van heiligmaking, welke uitkomt in de WANDEL der gelovigen. „Zijt heilig, want Ik ben heilig.”

In de wedergeboorte legt de Heilige Geest het NIEUWE beginsel van het genadewerk Gods. En dit is het beginsel van „heiligheid”, waarvan Zondag 44 in het antwoord op vr. 114 spreekt: „een klein beginsel dezer gehoorzaamheid”.

Het is een beginsel, dat nog wel klein is ten opzichte van de werking ervan, maar dat... leeft! Diezelfde Zondag 44 zegt: „maar dat wij te allen tijde van ganser harte aller zonde vijand zijn en lust tot alle gerechtigheid hebben.” Het is de „hebbelijkheid” van het geloof, waarin de uitgangen van het vernieuwde hart uitgaan naar den Heere, naar Zijn Woord en dienst met dus een heilige afkeer van de zonde en van de wereld. De Bijbel staat vol van opwekkingen tot het betrachten van de heiligmaking door Gods kinderen. Slechts enkele willen we er noemen. O.m. I Thess. 5 : 23: „En de God des Vredes heilige u geheel en al.” Efeze 4 : 24: „En de nieuwe mens aandoen, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid. I Petr. 1 : 15: „Maar gelijk Hij Die u geroepen heeft heilig is, zo wordt ook gij zelve heilig in al uw wandel.” Christus wekt de Zijnen op met het „Laat uw licht alto schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken.” Matth. 5 : 16. En in Joh. 15 tot vrucht dragen. En om nog een tekst te noemen uit het Oude Testament: „Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen.” Jes. 43 : 21.

Men heeft wel eens van de zo even genoemde Dr. Kohlbrugge gedacht, dat hij deze actieve heiligmaking loochende, in de zin van: onze heiligmaking ligt in Christus, althans dat hij er weinig acht op sloeg. Toch is dit niet geheel juist. Hij stelde wel degelijk een beoefening van heiligmaking. In het „Geref. Weekblad” van 23 september j.l. staat hierover een artikel: „Een hardnekkig misverstand”. Wie dit artikel kan bemachtigen, leze het er eens op na.

Dat Kohlbrugge wel eens zeer krasse uitdrukkingen doet: zoals „ik ben dood en verrot”, zo doet hij dat tegenover de „nomisten”, dit zijn de „werkheiligheids-drijvers”. Hij stelde zich scherp tegen de „brave Hendrik-theorie”

van de verkapte Remonstranten. Vandaag zijn het de „medemenselijkeheids”-figuren die op het doen van goede werken voor de naaste de nadruk leggen, waarin heel hun godsdienst bestaat, los van de EERSTE tafel van de Wet: allereerst wat God toekomt!

Kohlbrugge spreekt duidelijk van een andere heiligmaking, de heiligmaking, waarvan sprake is in Hebr. 12 : 14, Rom. 12 : 1, I Thess. 4 : 3, Rom. 6 : 12 en 19. En Rom. 9 : 14: „hoeveel te meer zal het Bloed van Christus Die door den eeuwigen Geest Zichzelf Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, uw geweten reinigen van dode werken om den levenden God te dienen.” Naar al deze teksten verwijst Kohlbrugge.

Onze vaders hadden de strijd aan twee fronten met deze nomisten, die tot wettische werkheiligheid dreven en met de antinominianen, de wets-bestrijders, die het met het betrachten van heiligmaking niet zo nauw namen. Zij gaan van het standpunt uit: de wet is door Christus vervuld. Op de onderhouding van de wet komt het minder aan. De gedachtegang, welke Paulus aanhaalt in Rom. 6 : 15: „Wat dan, zullen wij zondigen, omdat wij niet zijn onder de wet, maar onder de genade?” Maar dan getuigt Paulus met kracht: „dat zij verre!”

In een volgende les willen we D.V. nader ingaan op de „actieve” heiligmaking, zoals die openbaar wordt in de wandel van Gods kinderen, met de strijd hieraan verbonden.

O, bedenken we het toch: zonder wedergeboorte zal niemand het Koninkrijk Gods kunnen ingaan, maar ook: „zonder heiligmaking zal niemand den Heere zien.” Smeken we om dit noodzakelijk werk van de Heilige Geest, dat Hij het in ons verheerlijkt of, zo wij er geen vreemdeling van zijn, het versterkt en verlevendigt. We moeten gewassen worden door het bloed en de Geest van Christus!

Urk.

v. L.

Genesis 2 en 3

2

Het valt ons al direct op, dat prof. Oosterhoff twijfelt aan de juistheid van Assen 1926. Wanneer hij lid van de Generale Synode van de Gereformeerde kerken van 1967 was geweest, zou hij dus vermoedelijk gestemd hebben voor het buiten werking stellen van Assen 1926, of, als hij als hoogleraar op die synode was geweest, geadviseerd kunnen hebben om tot een dergelijke beslissing te komen. Dat maken we althans op uit hetgeen prof. Oosterhoff zelf schrijft.

Daarmee gaat hij staan aan de kant van hen, die gestreden hebben voor de „val van Assen”. Onder hen vindt men juist de mensen, die er vrijere opvattingen op na houden. Dr. Geelkerken werd in 1926 buiten de kerkelijke deur gesloten en Kuitert e.a. hebben die deur weten open te breken.

Prof. Oosterhoff schrijft in zijn inleiding:

„Het verst van allen ging Kuitert, bij wie van een staat der rechtheid, waarin de mens geschapen is, en van een val als een werkelijk in de geschiedenis der mensheid plaats gehad hebbend feit niets overblijft. Wat in Gen. 1-3 staat is door Israël ontleend aan zijn babylonisch-assyrische buurvölker, maar het materiaal is zo omgevormd, dat het geheel een belijdenis werd tot eer van Israëls God. Naast deze theologen kunnen genoemd worden mannen van de natuurwetenschap, zoals Lever en Stellingwerff, die vanuit hun natuurwetenschappelijk standpunt in strijd komen met de traditionele opvatting van Gen. 1-3 en haar daarom, alsmede de uitspraak van Assen, verwerpen.”

Hoewel prof. Oosterhoff met duidelijke woorden vasthoudt aan het echt gebeurd zijn van wat ons in Gen. 2 en 3 wordt medegedeeld en hij zich dus in dit opzicht van Kuitert e.a. distanceert, stemt hij met hen overeen als het gaat over de vraag of Assen al dan niet juist was.

Het is mogelijk, dat mede hierin de oorzaak zit van de gebleven verontrusting ten opzichte

van het standpunt van prof. Oosterhoff. Die verontrusting is begrijpelijk. We zien het verloop in de Gereformeerde Kerken. Eerst was er geen plaats voor Dr. Geelkerken en nu kunnen Kuitert c.s. hun meningen vrij verkondigen, hoewel ze veel verder afwijken dan Geelkerken indertijd.

De tijd zal leren of het standpunt van prof. Oosterhoff ook niet leidt tot een zelfde ontwikkeling als we bij Gereformeerde theologen duidelijk kunnen constateren.

We moeten hierbij onwillekeurig denken aan verschijnselen, die we op ander gebied telkens weer kunnen opmerken. Een jongen uit een orthodox gezin ontmoet een meisje uit een modern gezin. Ze gaan van elkaar houden. Ze willen samen in het huwelijk treden. Ze stappen gemakkelijk heen over het bezwaar, dat ze van huis uit anders zijn opgevoed. De jongen luistert niet naar waarschuwingen. Ze zullen elkaar vrij laten. De jongehuwden passen zich aan. De jonge man gaat wel eens met zijn vrouw mee naar de kerk en omgekeerd. Zo krijgt ieder zijn deel. Dat wordt vroeg of laat anders. De modern opgevoede vrouw wint het. Zo gaat het in de regel. En de kinderen die geboren worden, hebben meer weg van de moeder dan van de van huis uit orthodoxe vader. Het is een hellend vlak, waarvoor de Schrift ons waarschuwt. Deze verbintenis had nooit gesloten mogen worden.

We kunnen slechts hopen, dat dit ten aanzien van het standpunt van prof. Oosterhoff niet het geval is.

De hoogleraar wijst er op, dat het in de geschiedenis herhaaldelijk is voorgekomen, dat opvattingen inzake bepaalde Schriftgedeelten moesten worden herzien. Hij zegt verder, dat nooit enige mening van mensen aan de Schrift mag worden opgelegd. Altijd zal weer gevraagd moeten worden naar het eigen bedoelen van de Schrift. En dat onderzoek moet steeds doorgaan.

Verder schrijft prof. Oosterhoff: „Daarom moeten we ook een ander verstaan van Gen. 2 en 3 dan in de Gereformeerde theologie traditioneel is, niet bij voorbaat onmogelijk achten of verwerpen. We moeten steeds leerjongeren van de Schrift blijven, ook al zouden confessie en dogmatiek er mee gemoeid zijn. Want confessie en dogmatiek mogen niet anders zijn dan vertolking van wat de Schrift zegt.”

We luisteren nog even naar de schrijver; hij vervolgt:

„Maar ook exegese mag niet anders zijn. De volgende studie zal hoofdzakelijk exegetisch zijn. Dogmatische vragen laat ik voor een groot deel rusten. Voornamelijk de hermeneutiek van Gen. 2 en 3 is het doel van het onderzoek, m.a.w. de vraag hoe Gen. 2 en 3 naar het bedoelen van de Schrift zelf moet worden verstaan. Want de Schrift zelf moet het zeggen. Ze is haar eigen uitlegster en niemand anders.

We proberen eerst in een kort overzicht enige indruk te krijgen van de wijze waarop Gen. 2 en 3 in de loop der eeuwen is verstaan. We zullen zien dat er niet steeds altijd en door ieder op dezelfde wijze over is gedacht. Daarna gaan we na of de wetenschap — en we denken aan de natuurwetenschap — ons ook in het verstaan van Gen. 2 en 3 iets te zeggen heeft. Vervolgens onderzoeken we of de Schrift buiten Gen. 2 en 3 licht over de hoofdstukken verspreidt, waarna we ruim aandacht geven aan de gegevens in de hoofdstukken zelf. En in het laatste hoofdstuk trachten we dan een samenvatting te geven en de vraag naar de hermeneutiek van Gen. 2 en 3 te beantwoorden.”

Tot zover prof. Oosterhoff. Het is naar onze mening van belang hem gelegenheid te geven zich op deze wijze tot onze lezers te richten. Wanneer al onze lezers zijn boek in hun bezit hadden, zou dit niet nodig zijn. Maar nu moeten zij voldoende worden voorgelicht, want anders zijn zij niet in staat om enig inzicht in deze belangrijke zaak te verkrijgen.

B.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

De vorige keer hebben we een vriend ingeleid, die 25 jaren oud was. We noemden hem een man die een mooie positie innam. Hij stond op de grens van de jongeren en de ouderen. Hij gaf, wat zijn leeftijd betreft, beiden de hand. We hebben toen deze gedachte aangegrepen, om aan de hand van een vraag, die hij stelde, iets te schrijven, wat tot lering zou kunnen strekken voor jong en oud.

Terwijl we deze dingen neerschreven kwam ons nog een andere gedachte voor de geest, die we niet hebben vastgelegd, omdat deze ons van het onderwerp, dat we toen wilden behandelen, zou hebben afgevoerd.

Mogelijk vragen jullie nu: Wat is dat dan voor een gedachte geweest? Dat wil ik jullie wel vertellen, onder deze voorwaarde dat je dan in gedachten een ogenblik onze genoemde vriend loslaat. Want wat we nu willen schrijven heeft in zoverre niets met hem, noch met zijn leeftijd te maken, hoewel het toch ook weer wel van betekenis is voor jong en oud.

We dachten aan „mensen” die overal „tussen” zoeken te staan. Dat zijn de mensen van het „midden”. Die zijn er heel wat in de wereld, en niet alleen in de wereld, maar ook in ons kerkelijk leven.

De „tussenpositie” lijkt een heel mooie positie, maar het is o.i. een heel gevaarlijke positie. O neen, het is helemaal niet mijn bedoeling om nu eens klappen uit te gaan delen, maar het kan toch wel eens nodig zijn, om op bepaalde dingen te wijzen.

Degenen die zich voor „tussenmensen” uitgeven noemen zich niet konservatief en ze noemen zich ook niet progressief. Ze zijn niet vóór alle dingen vasthoudend aan het oude, maar ze zijn ook niet ten koste van alles vooruitstrevend.

Ze zeggen tegen ons b.v. — want wij worden tot de konservatieven gerekend, dat soort dat vóór alle dingen vast wil houden aan het oude —: Jullie moeten ook niet denken dat het daarmede te redden is. Als je denkt dat met het gebruik van de oude vertaling en de oude berijming en de oude formulieren en de oude liturgie, het in orde is, dan ben je er toch wel helemaal naast. Jullie moeten echt een beetje van je „vastgeroeste” ideeën laten schieten. Je moet toch wat begrip gaan tonen, dat het ook anders kan. O zeker, die progressieven hebben ook niet helemaal gelijk. Dat zijn dus die mensen, die ten koste van alles, alles maar graag veranderd zouden zien. Zij moeten niet overal het breekijzer tussen willen zetten. Zij moeten het wat langzamer aan doen, dan breekt het lijntje niet. Dan breken ook de verhoudingen niet. Dan blijven „ouderwets” en „nieuwerwets” samen voor de „kerkelijke wagen” lopen. We moeten wat meer met elkander praten. We moeten elkaar wat meer willen begrijpen. We moeten elkander wat meer leren waarderen. We moeten toch van elkander het goede geloven. We bedoelen toch uiteindelijk allemaal hetzelfde.

Mogelijk zijn er wel onder de lezers, die zeggen: Nou ja, zo is het toch uiteindelijk ook? Wat heb je aan al dat „geschutter”? Je leeft tenslotte in het jaar 1972 en alles is anders dan vroeger. We moeten achter „vroeger” maar gauw een punt zetten.

Degenen, die op deze lijn redeneren, weten dan ook nog te vertellen, dat „wij” ook niet meer leven net als in 1800 enz. We zijn dan eigenlijk inconsequent. Want ten opzichte van de Godsdienst komen we 200 jaren achter, terwijl we ten opzichte van het leven heel goed bij de tijd zijn.

Wat moeten we nu van al deze dingen zeggen? Wij zijn de leeftijd van 25 jaren al gepasseerd, ja, tellen zelfs al meer dan het dubbele aantal jaren. Toch voelen we ons nog niet oud en afgeschreven, al worden we door velen wel zo bekeken. We staan midden in het leven.

Dan heeft onze leeftijd dit mee; dat je een beetje overzicht over het leven begint te krijgen.

Laat ik daarom degenen die zo graag het „midden” willen houden, zeggen, dat „wij” (ik geloof te schrijven namens alle kommissieleden van Bewaar het Pand en nog zeer veel anderen) heus niet van de gedachte uitgaan, dat met het vasthouden aan het oude, z.m. de zaak gered is. Ik wil niet beweren dat deze mensen er niet zijn. Want we komen ze inderdaad wel tegen, die, onuitgesproken, van de gedachte uitgaan, dat ze door hun conservatieve levenshouding bij de Heere een streepje voor hebben. Dat ze toch wel wat beter zijn dan de anderen die steeds maar weer naar wat nieuws jagen. Dat is natuurlijk in geen enkel opzicht het geval. En als er onder onze lezers zijn, die dat denken, dan hoop ik dat ze spoedig van deze waan verlost zullen worden. Want je kunt met een oude vertaling en een oude berijming en de oude formulieren en allerhande oude gebruiken, ook de eeuwigheid niet aandoen. Ze geven echt geen vrijbrief voor de hemel. Wanneer men meer niet heeft, en men zoekt daar heimelijk zijn grond van te maken, dan komt men er voor eeuwig bedrogen mee uit.

Wij gaan wel van de gedachte uit, dat de zogenaamde „middenmannen”, zo stilletjes weg, de progressieve steunen. Hun wordt wel gezegd dat ze niet te voortvarend moeten zijn, maar ze mogen wel voortvaren. En dat doen ze dan ook. En zo zijn we in de loop der jaren van het een in het ander gekomen. Men is begonnen het een na het ander „vrij” te geven. De conservatieven kregen dan niet helemaal ongelijk, doch de progressieven kregen wel helemaal gelijk. En zo zijn we van lieverlede „kerkelijk” de verkeerde kant opgeschoven. De gevolgen zijn: een grenzeloze verwarring. We kunnen niet meer samen lezen, zingen en praten. Ja ook dat laatste niet meer: praten! Want als je samen nog gaat praten, dan komt al heel gauw openbaar dat men een „verschillende taal” spreekt en daardoor el-kander niet verstaat. Dat is natuurlijk heel erg, maar de feiten zijn er om het te bewijzen. Als je met degenen, die zo graag „het midden” houden, daarover spreekt, geven ze je nog gelijk ook. Ja vroeger, toen was het anders, toen was het toch wel beter, toen was er meer eenheid, zo zegt men dan. Maar tegenwoordig denkt de jeugd heel anders over de dingen. De scholen gaan daarin voorop en er is weinig aan te doen, zo vervolgt men het gesprek. En de progressieven varen voort, al moeten ze het niet al te voortvarend doen. natuurlijk. Want het lijntje mag toch niet breken.

Ieder die wat langer meeloopt in het kerkelijke leven en zichzelf geen oogkleppen voor laat doen, kan deze „koers” zien, die gevaren wordt. Maar het is een „koers”, die ons nergens brengt. En dat is altijd het geval, wanneer je het „midden” houden wilt. Ja, ik vrees dat we uiteindelijk dáár terecht zullen komen, waar we, naar men „in het midden” zegt, toch niet wezen wil.

Want – ik zie de kerk even als een trek-schuit – het trekpaard dat aan de linkerkant loopt is een beetje sterker, daar het met de „wetenschap” gevoed wordt, dan het trekpaard dat aan de rechterkant loopt dat minder wetenschappelijk is, men heeft daar over het algemeen minder letters gegeten.

Nu ben ik een man op het „achterschip” en zie door mijn eigen ogen. Een ieder heeft toch het recht om door zijn „eigen ogen” te kijken en te zeggen wat hij ziet? Ik zie de toekomst daarom niet zonder zorg tegemoet en zou wel wensen dat men nooit van „Kreta” afgevaren was.

Daarom ben ik, als je het zo wilt zeggen, conservatief. Als jullie daar maar niet de gedachten aan verbinden, dat ik achter loop. Want door genade, mag ik wel eens vooruitlopen en zien, dat de Heere alles zal doen uitlopen tot Zijn verheerlijking.

Doch zo lang we in deze wereld zijn, hebben en houden we onze verantwoordelijkheid. Van daar voor ditmaal deze ontboezeming.

Met hartelijke groeten,
jullie aller vriend Ds. H. C. v. d. Ent.

Heden heeft de Heere, tot onze diepe droefheid van ons weggenomen onze innig geliefde dochter, zuster, behuwdzuster en tante

MARIA BOK

op de leeftijd van ruim 44 jaar.

De Heere is recht in al Zijn weg en werk. Psalm 145 : 6.

Poederoyen,	W. BOK - VAN DER VEER
Poederoyen,	A. W. VAN VEEN - BOK
	J. C. VAN VEEN
Chino (Californië),	J. M. KROES - BOK
	J. KROES
Maartensdijk,	P. BOK
	C. M. BOK - TIMMERMAN
Poederoyen,	J. M. BOK
Maarssen,	W. BOK
	A. W. BOK - VAN DRIEL
Poederoyen,	T. C. BOK
	D. F. BOK - VAN MAANEN
Poederoyen,	G. E. A. VAN VEEN
	H. J. VAN VEEN - VAN WIJK
Bennekom,	W. LAKERVELD - BOK
	G. E. LAKERVELD
	Neven en nichten

POEDEROYEN, 2 OKTOBER 1972

Maasdijk 36

De teraardebestelling heeft plaatsgevonden op vrijdag 6 oktober j.l. op de algemene begraafplaats te Poederoyen.

Daar heden het tweede deel van de Heidelbergse Catechismus is verschenen, kunnen wij U nu de volledige

HEIDELBERGSE CATECHISMUS

door Mr. Justus Vermeer,

aanbieden. Gebonden in twee prachtige banden, totaal 1600 pagina's. Prijs: f 95,— compleet.

In 85 oefeningen geeft de schrijver een voorstelling, bevestiging en toepassing van de leer der waarheid, die naar de godzaligheid is. Een volledige en uitvoerige verklaring van de Heidelbergse Catechismus, welk een geheel eigen karakter draagt. Hoe meer wij in dit werk lezen, des te beter wij begrijpen zullen dat vorige geslachten er telkens weer naar grepen. Het bevat een schat van geestelijk onderwijs, en wat de inhoud betreft veroudert het nooit.

N.V. UITGEVERIJ „DE BANIER”, POSTBUS 2330, UTRECHT TEL. 030 - 31 33 77.

Ook verkrijgbaar bij onze wederverkopers en bij de boekhandel.

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385-13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd; antwoordnr. 77)

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes

(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeradenl

Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

RUST- EN HERSTELLINGSOORD

„REPOS AILLEURS”

te Driebergen - Geen T.V.

700 meter vanaf de kerk.
Ideaal gelegen.

Telefoon 03438 - 24 66.

Voor bijbels, boeken en muziek Is LINDENBERG uniek!

Grote voorraad-snelle levering,
ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL

Slaak 8 (postbus 4209) - Rotterdam 16
Telefoon 010-12 89 34

Nog dagelijks neemt de vraag naar onze geneeskrachtige kruiden toe. Daar zijn wij blij om, maar het verbaast ons niet, want men meldt ons de verbluffendste resultaten tegen o.a. **Aambeien, hoofdpijn, exceem, bedwateren, bronchitis, reumatiek, verhoogde bloeddruk**, enz.

Kuur voor een maand f 7,50
(verzendskosten inbegrepen)

Vermeldt wel duidelijk welke soort
U wenst te ontvangen!

DROGISTERIJ

SIKKING

Barvoetestraat 5 - Haarlem
Tel. 023 - 31 28 82 (b.g.g. 32 46 06)
Giro 190 609

OOSTERBEEK (Arnhem)

Telefoon 08307 - 31 69

Hotel „DREYEROORD”

**Plaats uw familieberichten
in „Bewaar het Pand”**